

Az Európai Bíróság elmarasztaló ítélete nyomán átírja a magyar kormány az útdíjfizetéssel kapcsolatos bírságokat. Ha egy fuvarozó nem fizeti meg, vagy hibásan fizeti meg az elektronikus útdíjat, akkor az első két órában csak 40 ezer forintba lehet büntetni a korábbi 140–165 ezer forint helyett. A rendeletnek egyelőre a tervezetét olvastuk a kormány honlapján, a végleges szöveg még nem jelent meg.

Sérti az EU-s irányelveket az útdíjbírság jelenlegi rendszere

Két magyar fuvarozó vállalkozás 2014-ben indult ügye alapján mondta ki márciusban az Európai Bíróság, hogy a magyar hatóságok által alkalmazott bírságok ellentétesek az uniós irányelvekkel. Az uniós bíróság elé kerülő egyik esetben a fuvarozó a be nem fizetett útdíj 500-szorosát, a másik a 87-szeresét fizette ki büntetésként.

Konkréten a nehéz teherautók díjfizetéséről szóló EU-s irányelvet sérti, hogy az a szabályok legcsekélyebb megsértése esetén is rendkívül magas mértékű átalányösszeget szabnak ki büntetésként. Mérlegelés jelenleg nincs: aki tévedésből 5 perc késéssel váltja meg a jegyét, az ugyanakkora összegű büntetést fizet, mint aki szándékosan díjfizetés nélkül közlekedik. A néhány száz méteres tévedés ugyanolyan súlyúnak számít, mintha valaki az egész országot átszelné kamionnal díjfizetés nélkül. Mindkettőnek kategóriától függően 140–165 ezer forint a büntetése.

Végre változás jön a bírságolási gyakorlatban

A bírságrendszer szigorúsága ellen azóta tiltakoznak a magyar fuvarozók, hogy bevezették az e-útdíj rendszerét. A büntetések ugyanis szigorúak és igazságtalanok. Teljes összegű büntetést fizet az is, aki

- megfizeti az útdíjat, de tévedésből a kiválasztott útvonallal párhuzamos, másik útvonalon halad
- jegy nélkül felhajt a díjköteles szakaszra, majd észleli a tévedését és utólag pótolja a díjfizetést
- jegy nélkül felhajt a díjköteles szakaszra, majd észleli a tévedését és letér a díjköteles útról egy ingyen használhatóra stb.

A kormány honlapján megjelent most egy rendelettervezet, mely teljes egészében átalakítja a bírságolás rendszerét. A szokásoktól eltérően a tervezethez semmilyen indoklást nem csatolt az előterjesztő. Így nem tudjuk meg, hogy vajon közvetlenül az uniós bírósági ítélet miatt határozták-e el magukat a változásra, vagy más okai is voltak-e ennek a lépésnek. Mindenesetre jó hír, hogy az e-útdíj 2013-as bevezetése óta most először csökkentik a díjfizetés elmulasztásához kapcsolódó büntetéseket, méghozzá nagyon is jelentős mértékben.

Mi lesz a legnagyobb változás?

Jogosulatlan (díjfizetés nélküli) úthasználat esetén most automatikusan közigazgatási bírságot szabnak ki a kamerafelvételek alapján. Erről a járművezető nem is értesül rögtön, majd csak akkor, amikor megérkezik a teherautót üzemben tartó céghez a 165 ezer forintos bírságcsekk, akár hónapokkal később.

A tervezett legnagyobb változás az lesz, hogy jogosulatlan úthasználat felfedezése utáni első két órában nem szabad kiszabni közigazgatási bírságot. Szabálysértés lesz, fizetni is kell miatta, de nem indulhatnak el automatikusan a 140–165 ezer forintos csekkek.

Mit jelent ez a könnyítés?

Ha a jármű vezetője észreveszi, hogy rossz útra keveredett, tud helyesbíteni. Ha rájön, hogy elfelejtett jegyet váltani, és fizetős útra tévedt, utólag is pótolni tudja a jegyvásárlást. Ha észreveszi, hogy véletlenül kihúzta az OBU csatlakozóját, és díjfizetés nélkül közlekedik, helyre tudja tenni az eszközt. Nem lesz többé sok százezres büntetés apró hibák, tévedések miatt.

Az első két óra elteltével visszaáll a régi rend, és újra élesednek a bírságok. Hogy fog ez működni? Az autó ráhajt egy fizetős útra. A felhajtó után pár száz méterre ott a kamera, észleli a díjfizetés nélküli közlekedést. Indul a két óra. A teherautó megy a dolgára, s út közben még elhalad több kamera alatt is. Mindegyik észleli a díjfizetés nélküli közlekedést, de az első észleléstől számított két órán belül nem indul el a közigazgatási bírság. Két órának elégnek kell lennie arra, hogy a kisebb hibákat a sofőr észrevegye. Észbe kaphat, ha nem fizetett, vagy ha rossz útra keveredett. Aki viszont két óra elteltével továbbra is díjfizetés nélkül közlekedik, az valószínűleg már nem egyszerű tévedés miatt teszi ezt. Neki tehát továbbra is számolna kell a 140–165 ezer forintos büntetéssel.

Ha sokáig jegy nélkül vezetünk, magasabb lesz a büntetés

A büntetés mértékénél az is számít majd, hogy hányszor méri be a kamerarendszer a díjfizetés nélküli autót. Ha egy J4 kategóriájú (4 tengelyes) járművet egyszer észlel a kamera díjfizetés nélkül, akkor 2 óra eltelte után 165 ezer forint a büntetése. Ha ez az autó az első észleléstől számított 4–8 óra között ismét feltűnik a rendszerben díjfizetés nélkül, akkor már 300 ezerről küldik a csekket. Eddig 8 óránként egyszer lehetett bírságotolni, így az is 165 ezret fizetett, akit 8 órán belül akár ötször is bemértek fizetés nélkül. Most egy ilyen autó dupla tételt fog fizetni a hatóságoknak.

Az első két óra sem lesz ingyen, de óriási a különbség

Nem úszhatja meg büntetés nélkül az a gépkocsiveető sem, aki két órán belül korrigál, és pótolja a díjfizetést vagy letér a fizetős útról. Csak az automatikusan érkező magas közigazgatási bírság alól mentesül. Vele szemben szabálysértési eljárás indul, s büntetést is kell fizetnie – igaz, jóval alacsonyabbat az eddiginél.

A tervezet szerint a jogosulatlan úthasználat büntetése az első két órában a következők szerint alakul:

- J2 kategória 140.000 helyett 30.000
- J3 kategória 150.000 helyett 35.000
- J4 kategória 165.000 helyett 40.000 forint.

Ha történt jegyváltás, de nem megfelelő kategóriára, akkor a tarifák:

- J2 kategória 112.000 helyett 24.000

- J3 kategória 120.000 helyett 28.000
- J4 kategória 132.000 helyett 36.000 forint lesz.

Mikor lép életbe a könnyítés?

A javaslatot a kormány még nem fogadta el. Hatályba lépni 31 nappal a kihirdetése után fog, ami azt jelenti, hogy augusztus végétől, szeptembertől lehet a könnyítésre számítani.

Ami lényeges: a csökkentett büntetési tételek a hatályba lépés után elkövetett szabálysértésekre vonatkoznak. Ami addig történik, azt a ma érvényes bírságolási szabályok alapján fogják büntetni a hatóságok.